

*Prinsjesdag en de gevolgen voor
kinderopvang
27 september 2022*

Janneke Plantenga, Universiteit Utrecht
J.Plantenga@uu.nl

Het belang van kinderopvang

Wat weten we:

- Kinderopvang is een belangrijk onderdeel van de zorginfrastructuur voor werkende ouders;
- Vooral kinderen uit meer kansarme milieus hebben baat bij deelname aan kinderopvang;
- Kwaliteit van de kinderopvang is een wezenlijke randvoorwaarde.

Wat is de huidige situatie in Nederland (1)

- Het gebruik van kinderopvang ligt relatief hoog, mede als gevolg van een hoge arbeidsmarktparticipatie èn als gevolg van weinig ontwikkelde verloffaciliteiten
- Het gebruik is vooral in deeltijd. In het eerste kwartaal van 2022 bedroeg het gemiddelde gebruik in de kinderopvang 15 uur per week (64.1 uur per maand)(MinSoZaWe)

Wat is de huidige situatie in Nederland (2)

- Geen wettelijk recht; gesubsidieerde formele kinderopvang is toegankelijk voor kinderen van werkende ouders, of ouders in opleiding, inburgering, traject naar werk.
- De sterke koppeling aan (toekomstige) arbeidsmarktparticipatie
→ niet-gebruik geconcentreerd in de lagere inkomensklassen.
- De kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang is redelijk tot goed.

Sterke en zwakke punten

Sterke punten: groot bereik, flexibel, klantgericht, goede score op kwaliteit.

Zwakke punten: complexe financieringsstructuur, koppeling aan betaalde arbeid, scherp onderscheid tussen (private) opvang en (publiek) onderwijs.

→ Problematisch juist wanneer het gaat om kinderopvang als instrument voor kansengelijkheid.

Huidig coalitieakkoord

- Wijziging van de financieringsstructuur: de kinderopvangvergoeding wordt verhoogd tot 95% (96%) voor werkende ouders voor kinderen tot 12 jaar;
- De toeslag wordt direct uitgekeerd aan kinderopvanginstellingen;
- Arbeidseis blijft bestaan, maar het recht op gesubsidieerde kinderopvang niet langer gekoppeld aan gewerkte uren.

Risico 1: stijgende prijzen

Op dit moment is de maximum-uurprijs nog redelijk dwingend en liggen de tarieven meestal niet boven 110% van dit maximum. Dit verandert met de invoering van de kabinetsvoorstellen.

→ sterk denivellerende maatregel: de eigen bijdrage voor hogere inkomens daalt, terwijl de eigen bijdrage voor lagere inkomens zeer waarschijnlijk stijgt.

Risico 2: dalende kwaliteit

Sterke groei van de vraag als gevolg van verhoging vergoeding, in combinatie met loslaten van de koppeling aan gewerkte uren.

Eerdere ervaringen laten zien dat er aanvankelijk sprake is van een scherpe daling in de kwaliteit; opwaartse trend pas na proces van consolidatie;

Risico wordt vergroot door huidige personeelstekorten.

Oplossingsrichtingen (1)

- Reguleer de prijs;
- Matig de groei door een (tijdelijke) rem op het gebruik, bijvoorbeeld 4 en 5 dag;
- Investeer in ouderschapsverlof.

Oplossingsrichtingen (2)

- “Een dergelijke stelselherziening kost tijd. Het is een omvangrijk traject en vraagt om zowel snelheid als zorgvuldigheid”.
- Zorg er hoe dan ook voor dat er helderheid is over de stip op de horizon: kwalitatief hoogwaardige kinderopvang voor alle kinderen, onafhankelijk van de arbeidsmarktpositie van ouders.

De informatie in deze presentatie is met zorg samengesteld,
maar er kunnen geen rechten ontleend worden aan de inhoud.